

Súd: Okresný súd Bratislava I
Spisová značka: 9Cpr/4/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1112216692
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 12. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. René Milták
ECLI: ECLI:SK:OSBA1:2017:1112216692.8

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Bratislava I v konaní pred sudcom JUDr. René Miltákom v právnej veci žalobkyne: E.. H. L. R., X.. XX. XX. XXXX, L. L. Č.. XX, XXX XX L. L., štátny občan SR, práv. zast.: Advokátska kancelária Kašuba spol. s r. o., Horná č. 41, P. O. BOX č. 60, 974 01 Banská Bystrica, proti žalovanému: Slovenská republika, v mene ktorej koná Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, so sídlom Župné námestie č. 13, 813 11 Bratislava, o poskytnutie primeraného zadostučinenia a iné takto,

rozhodol:

Súd návrh žalovaného, aby súd uložil žalobkyni povinnosť zložiť preddavok na trovy konania z a m i e t a.
Súd návrh žalobkyne, aby súd pripustil vstup Krajského súdu v Banskej Bystrici do tohto konania na strane žalovaného 2./ z a m i e t a.

Súd žalobu z a m i e t a.

Súd žalovanému nárok na náhradu trov konania n e p r i z n á v a.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobkyňa sa na základe žalobného návrhu zo dňa 22. 05. 2012, ktorý bol doručený súdu dňa 29. 05. 2012 domáhala, aby súd

a) určil, že odmeňovanie žalobkyne uskutočňované podľa § 66 ods. 1, 2, 3, 4, § 67 ods. 1, 2, § 71 ods. 1 zák. č. 385/2000 Z. z. je v rozpore so zásadou rovnakého zaobchádzania,

b) uložil žalovanému povinnosť upustiť od odmeňovania žalobkyne v rozpore so zásadou rovnakého zaobchádzania nevyplácaním príplatku podľa § 69 ods. 2 zák. č. 385/2000 Z. z. od prvého mesiaca, nasledujúceho po právoplatnosti rozsudku,

c) uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobkyni 285 500,- Eur,

alternatívne sa domáhala, aby súd uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobkyni primerané zadostučinenie vo výške 285 500,- Eur.

2. Súd vykonal dokazovanie výsluchom procesných strán a oboznámením sa s obsahom listinných dôkazných prostriedkov ich prečítaním na pojednávaní a to v rozsahu nevyhnutnom pre rozhodnutie vo veci samej.

3. Žalobkyňa uviedla, že prijatím zákona č. 122/2005 Z. z., konkrétne čl. II. tohto zákona došlo k novelizácii zákona č. 385/2000 Z. z., medzi ktorými bolo novelizované aj ustanovenie § 69 ods. 2, ktoré sa týka funkčného príplatku za výkon funkcie sudcu Špeciálneho súdu a sudcu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ktorý rozhoduje o opravných prostriedkoch vo veciach, na ktoré je v prvom stupni príslušný Špeciálny súd. V zmysle tohto ustanovenia,

od 15. 04. 2005 sa výška tohto príplatku rovnala šesťnásobku priemernej nominálnej mesačnej mzdy zamestnanca v hospodárstve Slovenskej republiky za predchádzajúci rok, ktorá predstavovala 574,25 Eur. Funkčný príplatok špeciálneho sudcu tak predstavoval 3 445,50 Eur (574,25 x 6). K tejto sume treba pripočítať nižší základný plat, ktorý v prípade žalobkyne predstavoval 2 336,02 Eur. Rozdiel v odmeňovaní sudcov bol protiústavný, lebo Ústava Slovenskej republiky pozná len jeden druh sudcov a nerozlišuje ich na sudcov špeciálnych a sudcov ostatných. Napravenie protiprávneho stavu ako nástroja

urovnania diskriminácie spočíva v doplatení rozdielu k mzde, ktorá bola vyplácaná v neadekvátnej výške v dôsledku diskriminačného zaobchádzania. Ide teda o dosiahnutie stavu, v akom by sa žalobkyňa nachádzala, ak by nebola diskriminovaná.

4. Z písomného vyjadrenia žalovaného zo dňa 13. 04. 2016 (č. I. 127-130) vyplýva, že pokiaľ ide o diskrimináciu ostatných sudcov všeobecných súdov v porovnaní so sudcami Špeciálnych súdov, za tento stav zodpovedá Národná rada Slovenskej republiky, ktorá ho založila tým, že sa uzniesla a prijala zákon č. 122/2005 Z. z. Zo žaloby nie je zrejmé, ako mala Slovenská republika, v mene ktorej koná Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky porušiť zásadu rovnakého zaobchádzania v oblasti odmeňovania sudcov všeobecných súdov v porovnaní so sudcami Špeciálneho súdu. Žalovaný vzniesol námietku premlčania, nakoľko žalobkyňa svoje nároky odvodzuje od skutočnosti, že bol prijatý zákon č. 122/2005 Z. z., ktorý nadobudol účinnosť dňa 15. 04. 2005. Žalobkyňa mohla uplatniť svoje právo prvýkrát dňa 16. 04. 2005, ktoré v jej prípade márne uplynulo dňa 16. 04. 2008. Ak žalobkyňa podala žalobu dňa 22. 05. 2012, podala ju po uplynutí trojročnej premlčacej doby.

5. Žalobou na začatie konania vo veciach súvisiacich s porušením zásady rovnakého zaobchádzania sa možno domáhať najmä, aby ten, kto nedodržel zásadu rovnakého zaobchádzania upustil od svojho konania (napríklad aby prestal s obťažovaním, s praktikami, ktoré sú nepriamo diskriminačné, s nabádaním na diskrimináciu a pod.), napravil protiprávny stav, ak je to možné (napríklad doplatil rozdiel v mzde, ktorá bola vyplácaná v neadekvátnej výške v dôsledku diskriminačného zaobchádzania), poskytol primerané zadosťučinenie (napríklad sa ospravedlnil). Žalobca sa podľa § 9 ods. 3 ADZ môže domáhať aj náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, a to v prípadoch, ak by primerané zadosťučinenie nebolo dostačujúce, najmä ak nedodržaním zásady rovnakého zaobchádzania bola značným spôsobom znížená dôstojnosť, spoločenská vážnosť alebo spoločenské uplatnenie poškodenej osoby (H.. E. G., H.., Antidiskriminačný zákon, Komentár, str. 204-205).

6. Podľa § 1 zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej aj zákon č. 385/2000 Z. z.), tento zákon upravuje postavenie sudcov, ich práva a povinnosti, vznik a zánik funkcie sudcu, disciplinárnu zodpovednosť sudcov, platové pomery sudcov a ich nároky po skončení výkonu sudcovskej funkcie. Upravuje aj postavenie prísediacich sudcov z radov občanov (ďalej len "prísediaci").

7. Podľa § 2 ods. 1 zák. č. 385/2000 Z. z., sudca je predstaviteľ súdnej moci. Právomoc súdu sudca vykonáva na nezávislom a nestrannom súde oddelene od iných štátnych orgánov.

8. Podľa § 25 ods. 1 zák. č. 385/2000 Z. z., vymenovaním za sudcu vzniká a zánikom funkcie sudcu zaniká osobitný vzťah sudcu k štátu, z ktorého vyplývajú práva a povinnosti sudcu a štátu upravené týmto zákonom. Za štát v týchto vzťahoch koná ústredný orgán štátnej správy súdov, ktorého pôsobnosť upravuje § 34 zákona č. 757/2004 Z. z.

9. Podľa § 34 ods. 1 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov, Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky vykonáva správu súdov ako ústredný orgán štátnej správy pre súdy.

10. Podľa § 34 ods. 2 zákona č. 757/2004 Z. z., orgánom správy súdov je v rozsahu ustanovenom týmto zákonom aj riaditeľ správy okresného súdu, riaditeľ správy krajského súdu a riaditeľ správy špecializovaného trestného súdu.

11. Podľa § 13 ods. 1 zákona č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy, Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky je ústredným orgánom štátnej správy pre súdy a väzenstvo.

12. Podľa § 150 ods. 1 zák. č. 385/2000 Z. z., na osobitný vzťah sudcu sa primerane použijú ustanovenia Zákonníka práce v znení neskorších predpisov, ak tento zákon neustanovuje inak.

13. Podľa § 65 ods. 1 zák. č. 385/2000 Z. z., sudcovi patrí za podmienok ustanovených týmto zákonom

a) základný plat sudcu,

b) príplatok

1. funkčný,

2. počas dočasného pridelenia,

3. za pohotovosť,

4. osobitný,

c) plat za výkon funkcie sudcu nadčas,

d) ďalší plat,

e) vyrovnanie platu.

14. Podľa § 65 ods. 5 zák. č. 385/2000 Z. z., za uspokojenie platových nárokov sudcu zodpovedá štát.

15. Podľa § 90 ods. 2 zák. č. 385/2000 Z. z., v platových veciach rozhoduje predseda súdu, na ktorom sudca vykonáva funkciu.

16. Podľa § 104 zák. č. 385/2000 Z. z., za škodu spôsobenú rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom súdu zodpovedá štát.

17. Podľa § 3 ods. 1 zákona č. 365/2004 Z. z. o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých zákonov (antidiskriminačný zákon); (ďalej aj „ADZ“), každý je povinný dodržiavať zásadu rovnakého zaobchádzania v oblasti pracovnoprávných a obdobných právnych vzťahov, sociálneho zabezpečenia, zdravotnej starostlivosti, poskytovania tovarov a služieb a vo vzdelávaní.

18. Podľa § 3 ods. 2 ADZ, zásada rovnakého zaobchádzania podľa odseku 1 sa uplatňuje len v spojení s právami osôb ustanovenými osobitnými zákonmi. 1) (Napríklad zákon č. 311/2001 Z. z. Zákonník práce v znení neskorších predpisov, zákon č. 312/2001 Z. z. o štátnej službe a zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, zákon č. 552/2003 Z. z. o výkone práce vo verejnom záujme v znení neskorších predpisov,...).

19. Podľa § 11 ods. 1 ADZ, konanie vo veciach súvisiacich s porušením zásady rovnakého zaobchádzania sa začína na návrh osoby, ktorá namieta, že jej právo bolo dotknuté porušením zásady rovnakého zaobchádzania (ďalej len "žalobca"). Žalobca je povinný v návrhu označiť osobu, o ktorej tvrdí, že porušila zásadu rovnakého zaobchádzania (ďalej len "žalovaný").

20. Podľa § 11 ods. 3 ADZ, na konanie vo veciach súvisiacich s porušením zásady rovnakého zaobchádzania sa vzťahuje Občiansky súdny poriadok, ak tento zákon neustanovuje inak.

21. Podľa § 470 ods. 1 Civilného sporového poriadku, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti (t.j. pred 01. 07. 2016).

22. Podľa § 2 CSP, podľa tohto zákona sa postupuje, ak je daná právomoc súdu, pokiaľ Civilný mimosporový poriadok, Správny súdny poriadok alebo iný zákon neustanovuje inak.

23. Podľa § 3 CSP, súdy prejednávajú a rozhodujú súkromnoprávne spory a iné súkromnoprávne veci, ak ich podľa zákona neprejednávajú a nerozhodujú iné orgány.

24. Podľa § 4 CSP, iné spory a veci prejednávajú a rozhodujú súdy, len ak to ustanovuje zákon.

25. Pracovné právo je kodifikované odvetvie práva upravujúce vzťahy medzi ľuďmi pri uskutočňovaní ľudskej práce. Pracovné právo sa obyčajne zaraďuje do systému súkromného práva, ale má skôr zmiešaný charakter. Ten vyplýva predovšetkým z toho, že sa realizuje jednak v rovnocenných vzťahoch zakladaných dohodou (pracovnou zmluvou), ale zároveň má pracovné právo ochrannú funkciu premietajúcu tak štátnu sociálnu politiku.

26. Antidiskriminačný zákon obsahuje osobitnú úpravu zákazu diskriminácie v oblasti sociálneho zabezpečenia, zdravotnej starostlivosti, poskytovaní služieb a tovarov, vo vzdelaní (§ 5) a v pracovnoprávných vzťahoch a obdobných právnych vzťahoch (§ 6). V týchto oblastiach sa však uvádzajú len niektoré taxatívne vymedzené dôvody, pre ktoré sa diskriminácia zakazuje, čo má za následok neodôvodnené zúženie ochrany pred diskrimináciou.

27. Vymenovaním za sudcu vzniká a zánikom funkcie sudcu zaniká osobitný vzťah sudcu k štátu, z ktorého vyplývajú vzájomné práva a povinnosti sudcu a štátu; za štát v týchto vzťahoch nekoná súd, na ktorom sudca vykonáva súdnictvo, ale ústredný orgán štátnej správy súdov (viď § 25 ods. 1 zákona č. 385/2000 Z. z.), ktorým je Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky (§ 13 ods. 1 zák. č. 575/2001 Z. z.).

28. Súd zistil, že v danom prípade sa nejedná o klasický pracovný pomer, ktorý vzniká pracovnou zmluvou (§ 42 ods. 1 zák. č. 311/2001 Z. z.). Vzťah medzi sudcom a štátom treba definovať ako osobitný právny vzťah, ktorý vzniká vymenovaním sudcu prezidentom Slovenskej republiky /čl. 102 ods. 1 písm. t) Ústavy SR/, na návrh Súdnej rady Slovenskej republiky a to bez časového obmedzenia (čl. 145 ods. 1 Ústavy SR, § 6 zák. č. 385/2000 Z. z.).

29. V oblasti posudzovania osobitného právneho vzťahu medzi sudcom a štátom má zákon č. 385/2000 Z. z. (ako lex specialis) prednosť pred Zákonníkom práce (ako lex generalis); (viď § 150 ods. 1 zák. č. 385/2000 Z. z.). Na osobitný vzťah sudcu sa primerane použijú ustanovenia Zákonníka práce v znení neskorších predpisov, ak zákon 385/2000 Z. z. neustanovuje inak.

30. Pokiaľ ide o právomoc súdu rozhodovať o nárokoch žalobkyne v zmysle ADZ, súd v tejto súvislosti zistil, že žaloba bola podaná dňa 29. 05. 2012, počas platnosti a účinnosti zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku. Žalobkyňa postupovala správne, ak sa svojich nárokov, vyplývajúcich z porušenia zásady na rovnaké zaobchádzanie z dôvodu iného postavenia v rámci osobitného vzťahu medzi ňou ako sudkyňou a štátom domáhala prostredníctvom žaloby, podanej vecne a miestne príslušnému súdu, v obvode ktorého sa nachádza sídlo subjektu, ktorý podľa tvrdenia žalobkyne zodpovedá za porušenie zásady na rovnaké zaobchádzanie v oblasti odmeňovania z dôvodu iného postavenia. Žalobkyňa za takýto subjekt označila štát (Slovenskú republiku), v mene ktorého koná

ústredný orgán štátnej správy, t.j. Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, ktorého sídlo sa nachádza v obvode Okresného súdu Bratislava I.

31. Medzičasom došlo k zmene právnej úpravy procesného kódexu, keď počnúc dňom 01. 07. 2016 nadobudol účinnosť zákon č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok.

32. Pokiaľ ide o zistenie charakteru sporu medzi žalobkyňou a žalovaným, súd zistil, že spor má zmiešané prvky verejného práva a súkromného práva. Zákon č. 365/2004 Z. z. patrí systematicky do oblasti verejného práva, avšak ako vyplýva z ust. § 150 zák. č. 385/2000 Z. z., na osobitný vzťah medzi sudcom a štátom sa primerane použijú ustanovenia Zákonníka práce v znení neskorších predpisov, ak zákon 385/2000 Z. z. neustanovuje inak. Nakoľko Zákonník práce č. 311/2001 Z. z. sa obyčajne zaradzuje do oblasti súkromného práva, v prípade sporu medzi žalobkyňou ako sudkyňou a štátom v oblasti porušenia zásady na rovnaké zaobchádzanie v oblasti odmeňovania možno bez pochybností dospieť k záveru, že predmetný spor má súkromnoprávny charakter, čím je daná právomoc Okresného súdu Bratislava I (§ 3 CSP). V prípade, ak by spor medzi žalobkyňou ako sudkyňou, ktorá je súčasne aj ústavným činiteľom vykazoval znaky verejnoprávneho charakteru, aj v takomto prípade je daná právomoc Okresného súdu Bratislava I, nakoľko ust. § 11 ods. 1 a ods. 3 ADZ umožňujú, aby sa osoba, ktorá namieta, že jej právo bolo dotknuté porušením zásady rovnakého zaobchádzania, domáhala svojho práva podaním žaloby na všeobecnom súde a to podľa Civilného sporového poriadku. Právomoc súdu prejednať spor je teda daná aj podľa ustanovenia § 4 CSP.

33. Z dokazovania vyplýva, že žalobkyňa je ústavným činiteľom, ktorý vykonáva funkciu sudcu na Krajskom súde v Banskej Bystrici.

34. Ústavný činiteľ je vo všeobecnosti osoba, ktorá vykonáva funkciu s právomocou, pôsobnosťou, v zložení a forme ustanovenia do funkcie ako to upravuje Ústava Slovenskej republiky. Takými osobami v zmysle Ústavy SR sú:

- predseda a podpredseda Najvyššieho kontrolného úradu (čl. 61 Ústavy SR),
- poslanci obecného zastupiteľstva a zastupiteľstva VÚC, starosta obce, predseda VÚC (čl. 69 Ústavy SR),
- poslanec NR SR (čl. 73-čl.81 Ústavy SR),
- prezident SR (čl. 101 Ústavy SR),
- členovia vlády- predseda, podpredseda a ministri (čl. 108 a nasl. Ústavy SR),
- sudcovia ÚS SR (čl.134-čl.138 Ústavy SR),
- sudcovia (čl.141 a nasl. Ústavy SR),
- prokurátori (čl.149 a nasl. Ústavy SR) - tu však ústava prenecháva vymedzenie kompetencie a ustanovovanie do funkcie na zákon o prokuratúre (Zákon č. 153/2001 Z. z.),
- verejný ochranca práv (čl.151a Ústavy SR).

35. Podľa čl. 145a ods. 2 prvej vety Ústavy SR, sudca vykonáva funkciu ako svoje povolanie.

36. Osobitnú definíciu pojmu ústavný činiteľ (legálnu definíciu) bolo možné nájsť v ústavnom zákone o konflikte záujmov (č. 119/1995 Z. z.) účinnom v rokoch 1995 až 2004. Tento zákon bol nahradený ústavným zákonom č. 357/2004 Z. z. o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov, v ktorom bol vyššie uvedený termín nahradený termínom „verejný funkcionár“, ktorý však s výnimkou sudcov Ústavného súdu Slovenskej republiky, predsedu a podpredsedu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, členov Súdnej rady Slovenskej republiky, generálneho prokurátora Slovenskej republiky, verejného ochranca práv, nezahŕňa pod pojem „verejný funkcionár“ sudcov všeobecných súdov.

37. Pokiaľ ide o postavenie žalovaného, žalobkyňa v žalobe označila ako žalovaného Slovenskú republiku, v mene ktorej koná Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, teda ako subjekt, ktorý nesie zodpovednosť za ujmu, ktorá mala byť žalobkyňi spôsobená prijatím protiústavnej právnej normy, ktorá mala nastoliť diskriminačný (protiprávny) stav v oblasti odmeňovania sudcov všeobecných súdov (vrátane žalobkyne) a sudcov v tom čase Špeciálneho súdu a Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ktorý rozhodovali o opravných prostriedkoch podaných voči rozhodnutiam Špeciálneho súdu.

38. V prvom rade je potrebné uviesť, že ak v oblasti odmeňovania žalobkyne došlo k porušeniu zásady na rovnaké zaobchádzanie z dôvodu iného postavenia a k protiprávnemu stavu, bolo potrebné, aby sa žalobkyňa so svojím nárokom na poskytnutie doplatku na mzde obrátila priamo na predsedu súdu, ktorý mal kompetenciu v platových veciach žalobkyne (§ 90 ods. 2 zák. č. 385/2000 Z. z.).

39. Pri skúmaní toho, či v danom prípade mal súd právomoc rozhodovať o nároku žalobkyne na odstránenie protiprávneho stavu, nastoleného prijatím § 69 ods. 2 zák. č. 385/2000 Z. z., dospel súd k záveru, že ani Ústava Slovenskej republiky a ani zákon č. 385/2000 Z. z. výslovne nezakazovali sudcovi, aby sa domáhal svojich práv na rovnaké zaobchádzanie v oblasti odmeňovania podľa ustanovení § 9 ods. 2 zákona č. 365/2004 Z. z. (čl. 2 ods. 3 Ústavy SR).

40. Súd však rámci konania podľa zák. č. 365/2004 Z. z. rešpektoval limity, ktoré mu vyplývajú zo zákona č. 385/2000 Z. z., najmä pokiaľ ide o skutočnosť, že v prípade žalobkyne ako sudkyne rozhoduje o jej platových nárokoch (vrátane priznávania akýchkoľvek príplatkov zmysle § 65 ods. 1 zák. č. 385/2000 Z. z.) primárne predsedu súdu, na ktorom žalobkyňa vykonáva funkciu sudkyne, ktorým je predseda Krajského súdu v Banskej Bystrici.

41. Súd sa teda obmedzil iba na posúdenie otázky, či v prípade novelizácie § 69 ods. 2 zák. č. 385/2000 Z. z. došlo k porušeniu práv žalobkyne v zmysle zák. č. 365/2004 Z. z., ďalej pokiaľ ide o preskúmanie otázky, kto zodpovedá za prípadné porušenie práv žalobkyne a pokiaľ ide o preskúmanie otázky priznania nároku žalobkyne, ktorý si uplatnila v reštitučnej a v satisfakčnej žalobe.

42. Z nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. PL. ÚS 17/2008 zo dňa 20. 05. 2009 vyplýva, že Národná rada Slovenskej republiky prijatím zákona č. 122/2005 Z. z., ktorým sa s účinnosťou od 15. 04. 2005 zmenilo a novelizovalo aj ust. § 69 ods. 2 zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a príslušných a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, sa dopustila porušenia zákazu diskriminácie, ustanoveného v čl. 12 ods. 1 Ústavy SR a to tým spôsobom, že takáto právna norma narušila princíp proporcionality, ktorý limitoval zásah zákonodarcu do materiálneho zabezpečenia sudcov, a to tak a) z hľadiska rešpektovania zásady rovnakého zaobchádzania aplikovateľnej na sudcov v súvislosti s výkonom ich funkcie, ako aj b) z hľadiska rešpektovania požiadavky zachovania jednotnej sústavy všeobecného súdnictva, čím došlo k porušeniu zásady zákazu diskriminácie z hľadiska právneho postavenia sudcov, a to pokiaľ ide o práva a povinnosti týkajúce sa výkonu sudcovskej funkcie (čl. 12 ods. 1 prvá veta ústavy). Legislatívna úprava obsiahnutá v § 69 ods. 2 zákona č. 385/2000 Z. z. teda narušala systémové a koncepčné riešenie statusových otázok sudcov, keďže rozdiely v odmeňovaní sudcov musia, rovnako ako aj v iných oblastiach výkonu verejných funkcií a zabezpečovania štátnych záležitostí, vychádzať z kritérií, ktoré majú objektivizovaný základ a vo vzťahu k celkovému systému odmeňovania platnému pre danú sféru rešpektujú kritériá racionálnosti a primeranosti. To znamená, že prijatím takejto právnej normy Národnou radou Slovenskej republiky chýbal vzťah rozumnej proporcionality medzi použitými prostriedkami a sledovaným zámerom a to aj s poukazom na rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorý k problematike diskriminácie uviedol: "Rozdielne zaobchádzanie s osobami v analogickom alebo relevantne podobnom postavení je diskriminačné, ak nemá objektívne a rozumné odôvodnenie, t. j. ak nesleduje legitímny cieľ alebo ak neexistuje vzťah rozumnej proporcionality medzi použitými prostriedkami a zámerom, ktorý sa má uskutočniť" (Case of Evans v. the United Kingdom, sťažnosť č. 6339/05, § 73).

43. Podľa čl. 12 ods. 2 Ústavy SR, základné práva a slobody sa zaručujú na území Slovenskej republiky všetkým bez ohľadu na pohlavie, rasu, farbu pleti, jazyk, vieru a náboženstvo, politické, či iné zmýšľanie, národný alebo sociálny pôvod, príslušnosť k národnosti alebo etnickej skupine, majetok, rod alebo iné postavenie. Nikoho nemožno z týchto dôvodov poškodzovať, zvyhodňovať alebo znevýhodňovať.

44. Podľa § 2 ods. 1 ADZ, dodržiavanie zásady rovnakého zaobchádzania spočíva v zákaze diskriminácie z dôvodu pohlavia, náboženského vyznania alebo viery, rasy, príslušnosti k národnosti alebo etnickej skupine, zdravotného postihnutia, veku, sexuálnej orientácie, manželského stavu a rodinného stavu, farby pleti, jazyka, politického alebo iného zmýšľania, národného alebo sociálneho pôvodu, majetku, rodu alebo iného postavenia.

45. Podľa § 2a ods. 2 ADZ, priama diskriminácia je konanie alebo opomenutie, pri ktorom sa s osobou zaobchádza menej priaznivo, ako sa zaobchádza, zaobchádzalo alebo by sa mohlo zaobchádzať s inou osobou v porovnateľnej situácii.

46. Podľa § 2a ods. 3 ADZ, nepriama diskriminácia je navonok neutrálny predpis, rozhodnutie, pokyn alebo prax, ktoré znevýhodňujú alebo by mohli znevýhodňovať osobu v porovnaní s inou osobou; nepriama diskriminácia nie je, ak takéto predpis, rozhodnutie, pokyn alebo prax sú objektívne odôvodnené sledovaním oprávneného záujmu a sú primerané a nevyhnutné na dosiahnutie takého záujmu.

47. Diskriminácia (znevýhodňovanie) je také konanie, keď sa v tej istej situácii zaobchádza s jedným človekom (skupinou ľudí, organizáciou, krajinou, skupinou krajín) inak než s iným človekom (skupinou ľudí, organizáciou, krajinou, skupinou krajín) na základe jeho odlišnosti napr. rasového alebo etnického pôvodu, vierovyznania, veku, rodu, pohlavia alebo sexuálnej orientácie, pričom rozhodovanie o tom, či došlo alebo nedošlo ku diskriminácii, sa uskutočňuje na základe toho, či existuje príčinná súvislosť medzi znevýhodnením a použitím kritéria pre rozlišovanie. Diskriminácia je v moderných demokratických spoločnostiach považovaná za neprípustnú a minimálne jej vyššie vymedzené formy sú v súčasnosti zakazované zákonmi a medzinárodnými zmluvami.

48. Vychádzajúc z právneho názoru, konštatovaného Ústavným súdom Slovenskej republiky v náleze sp. zn. PL. ÚS 17/2008 zo dňa 20. 05. 2009 (absencia rozumnej proporcionality medzi použitými prostriedkami a sledovaným zámerom v legislatívnej úprave, obsiahnutej v ust. § 69 ods. 2 zákona č. 385/2000 Z. z.), súd zistil, že Národná rada Slovenskej republiky (prijatím zákona č. 122/2005 Z. z., ktorým sa s účinnosťou od 15. 04. 2005 zmenilo a novelizovalo aj ust. § 69 ods. 2 zákona č. 385/2000 Z. z.) sa vo vzťahu k žalobkyni dopustila porušenia zásady zákazu diskriminácie v oblasti odmeňovania sudcov všeobecných súdov v porovnaní so sudcami Špeciálneho súdu a sudcami Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ktorí rozhodovali o opravných prostriedkoch vo veciach, na ktoré bol v prvom stupni príslušný Špeciálny súd, ustanoveného v čl. 12 ods. 1 Ústavy SR a v ust. § 2 ods. 1 ADZ, čím vznikol žalobkyni legitímny dôvod, aby sa domáhala odstránenia protiprávneho stavu v oblasti odmeňovania v príčinnej súvislosti s prijatím zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 122/2005 Z. z.

49. Prijatím protiústavnej právnej normy vznikol žalobkyni nárok, aby sa domáhala reštitúcie alebo satisfakcie podľa § 9 ods. 2 alebo satisfakcie podľa § 9 ods. 3 ADZ a to bez ohľadu na to, že v čase prijatia právnej normy, ktorá nadobudla účinnosť dňa 15. 04. 2005 nebol vydaný ústavný nález, ktorý by potvrdzoval domnienku a názor žalobkyne, že prijatím protiústavnej právnej normy došlo k porušeniu jej práv.

50. Z obsahu petitu žalobného návrhu vyplýva, že žalobkyňa sa domáhala určenia, že jej odmeňovanie podľa § 66 ods. 1, 2, 3, 4, § 67 ods. 1, 2, § 71 ods. 1 zák. č. 385/200 Z. z. o sudcoch a príseďiacich v znení neskorších predpisov v porovnaní s odmeňovaním sudcov podľa § 69 ods. 2 zákona č. 122/2005 Z. z. je v rozpore so zásadou rovnakého zaobchádzania.

51. Podľa § 137 Civilného sporového poriadku, žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo najmä o

a) splnení povinnosti,

b) nároku na usporiadanie práv a povinností strán, ak určitý spôsob usporiadania vzťahu medzi stranami vyplýva z osobitného predpisu,

c) určenie, či tu právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem; naliehavý právny záujem nie je potrebné preukazovať, ak vyplýva z osobitného predpisu, alebo

d) určenie právnej skutočnosti, ak to vyplýva z osobitného predpisu.

52. Podľa § 9 ods. 1 zák. č. 365/2004 Z. z., každý má podľa tohto zákona právo na rovnaké zaobchádzanie a ochranu pred diskrimináciou.

53. Podľa § 9 ods. 2 zák. č. 365/2004 Z. z., každý sa môže domáhať svojich práv na súde, ak sa domnieva, že je alebo bol dotknutý na svojich právach, právom chránených záujmoch alebo slobodách nedodržaním zásady rovnakého zaobchádzania. Môže sa najmä domáhať, aby ten, kto nedodržel zásadu rovnakého zaobchádzania, upustil od svojho konania, ak je to možné, napravil protiprávny stav alebo poskytol primerané zadostučinenie.

54. Podľa § 9 ods. 3 zák. č. 365/2004 Z. z., ak by primerané zadostučinenie nebolo dostačujúce, najmä ak nedodržaním zásady rovnakého zaobchádzania bola značným spôsobom znížená dôstojnosť, spoločenská vážnosť alebo spoločenské uplatnenie poškodenej osoby, môže sa tá domáhať aj náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch. Sumu náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej nemajetkovej ujmy a všetky okolnosti, za ktorých došlo k jej vzniku.

55. Podľa § 9 ods. 4 zák. č. 365/2004 Z. z., právo na náhradu škody alebo právo na inú náhradu podľa osobitných predpisov¹²⁾ (Napríklad § 41 ods. 9 Zákonníka práce), nie je týmto zákonom dotknuté.

56. Určenie existencie právnej skutočnosti, nie právneho vzťahu alebo práva rozhodnutím súdu, prichádza do úvahy iba vtedy, ak to zákon výslovne pripúšťa /§ 137 písm. d) CSP/.

57. Súd vychádzajúc zo znenia petitu žalobného návrhu, uvedeného pod bodom a) zistil, že žalobkyňa sa domáhala určenia právnej skutočnosti (že odmeňovanie žalobkyne podľa § 66 ods. 1, § 67 ods. 1 a ods. 2 zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a príseďiacich v znení neskorších predpisov v porovnaní s odmeňovaním sudcov podľa § 69 ods. 2 zákona č. 122/2005 Z. z. je v rozpore so zásadou rovnakého zaobchádzania). Vzhľadom na to, že znenie § 9 ods. 2 zákona č. 365/2004 Z. z., výslovne neumožňuje domáhať sa určenia právnej skutočnosti, t.j. že odmeňovanie žalobkyne podľa § 66 ods. 1, § 67 ods. 1 a ods. 2 zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a príseďiacich v znení neskorších predpisov v porovnaní s odmeňovaním sudcov podľa § 69 ods. 2 zákona č. 122/2005 Z. z. je v rozpore so zásadou rovnakého zaobchádzania, súd v tejto časti žalobu s poukazom na ust. § 137 písm. d) CSP ako nedôvodnú zamietol. ADZ výslovne v ust. § 9 ods. 2 umožňuje, aby sa poškodený subjekt domáhal najmä uloženia povinnosti napr. vo forme upustenia od protiprávneho konania, vo forme napravenia protiprávneho stavu, ak je to možné, alebo poskytnutím primeraného zadostučinenia. ADZ vo svojich ustanoveniach expressis verbis nepoužíva termín „určenie“ (obdobne rozsudok Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 4Cdo 231/06, zo dňa 27. 11. 2007).

58. Zo znenia petitu žalobného návrhu taktiež vyplýva, že žalobkyňa sa pod bodom b) domáhala, aby súd uložil žalovanému povinnosť upustiť od odmeňovania žalobkyne v rozpore so zásadou rovnakého zaobchádzania nevyplácaním príplatku podľa § 69 odsek 2 zák. č. 385/2000 Z. z. /§ 137 písm. a) CSP/. Súd v tejto súvislosti zistil, že vzhľadom na zverejnenie nálezu Ústavného súdu SR sp. zn. PL. ÚS 17/2008 v Zbierke zákonov pod č. 290/2009 Z. z., došlo v spojení s prijatím zákona č. 291/2009 Z. z. o Špecializovanom trestnom súde a o zmene a doplnení niektorých zákonov, s platnosťou a účinnosťou odo dňa 17. 09. 2009 k odstráneniu protiprávneho stavu pokiaľ ide o platovú diskrimináciu sudcov všeobecných súdov a sudcov Špeciálneho súdu, nastoleného ust. § 69 ods. 2 zákona č. 122/2005 Z. z. Keďže Národná rada Slovenskej republiky upustila od odmeňovania žalobkyne v rozpore so zásadou rovnakého zaobchádzania a to ešte pred začatím súdneho konania, súd v tejto časti žalobu vyhodnotil ako neopodstatnenú.

59. Pokiaľ ide o uplatnenie nároku, uvedeného pod bodom c) petitu žalobného návrhu, t. j. nárok na nápravu protiprávneho stavu doplatením rozdiely mzdy v sume 285 500,- Eur, ktorý mal žalobkyni vzniknúť v príčinnej súvislosti s prijatím zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 122/2005 Z. z., alternatívne pokiaľ ide o žiadosť žalobkyne, aby súd uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobkyni primerané zadostučinenie z dôvodu materiálnej ujmy vo výške 285 500,- Eur, žalobkyňa na pojednávaní uviedla, že diskrimináciu preukázala nálezom Ústavného súdu SR. Z komentára k antidiskriminačnému zákonu, vypracovaného Jankou Debrecényovou v roku 2008 vyplýva, že pri akejkoľvek diskriminácii podľa § 9 vzniká nárok na nápravu protiprávneho stavu, čo podľa tohto komentára môže predstavovať aj doplatenie rozdielu v mzde, ktorá bola vyplácaná v neadekvátnej výške.

60. Právny zástupca žalobkyne uviedol, že žalobkyňa si svoj nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v tomto o konaní neuplatňuje. Najvyšší súd SR, v tomto konaní v rozhodnutí sp. zn. 5Cdo/173/2013 veľmi precízne vymedzil predmet konania v súlade s podanou žalobou a jednoznačne konštatoval, čoho sa žalobkyňa domáha. Nárok žalobkyne na zaplatenie sumy 285 500,- Eur nie je majetkovým právom, ale právom sui generis. Ide o právo na odstránenie protiprávneho stavu, zavedené antidiskriminačným zákonom a môže byť vyjadrené podľa povahy diskriminácie vždy rôzne. Žalobkyňa sa domáhala odstránenia protiprávneho stavu len podľa antidiskriminačného zákona a to doplatením sumy 285 500,- Eur titulom nápravy protiprávneho stavu podľa § 9 ods. 2 antidiskriminačného zákona, z dôvodu jej platovej diskriminácie. Alternatívne k tomu výroku sa domáhala zaplatenia rovnakej sumy ako primeraného zadostučinenia, tiež podľa rovnakého ustanovenia antidiskriminačného zákona. Popri žalovanom by zrejme mal vystupovať aj subjekt, ktorý vypláca plat žalobkyni. Žalobkyňa preto navrhla, aby súd v zmysle § 79 CSP pripustil vstup Krajského súdu v Banskej Bystrici do konania na strane žalovaného 2./ Diskriminácia sa neuskutočnila v priamej bezprostrednosti prijatia spornej právnej normy, ale jej vykonávaním zo strany subjektov, ktoré niesli zodpovednosť za vyplácanie mzdy žalobkyne. Tretím petitom sa žalobkyňa nedomáhala majetkového práva, ktoré by podliehalo premlčaniu, ale osobnostného práva na nápravu protiprávneho stavu, alternatívne poskytnutia primeraného zadostučinenia podľa § 9 ods. 2 antidiskriminačného zákona. Ide o právo na nápravu protiprávneho stavu doplatením rozdielu v mzde, ktorá bola vyplácaná v neadekvátnej výške v dôsledku diskriminačného zaobchádzania. V prípade pripustenia Krajského súdu v Banskej Bystrici ako žalovaného 2./ by bol petit vykonateľný z dôvodu, že po celé obdobie diskriminácie, bol zamestnávateľom žalobkyne Krajský súd v Banskej Bystrici. Reštitučná žaloba môže mať tak charakter imateriálneho plnenia (§ 9 ods. 3 ADZ) ako aj materiálneho plnenia (§ 9 ods. 2 ADZ) za predpokladu, že sa ňou má reparaovať stav diskriminácie zamestnanca. Najvyšší súd pritom uviedol, že z obsahu žaloby je zjavné, že žalobkyňa sa nedomáhala náhrady nemajetkovej ujmy, ale doplatku mzdy alternatívne primeraného zadostučinenia podľa § 9 ods. 2 ADZ. Jedným z možných objektívne zodpovedných subjektov, voči ktorému môže smerovať žaloba s predpokladom jej úspechu je bezpochyby zamestnávateľ a zamestnávateľom žalobkyne pre tento prípad je Krajský súd v Banskej Bystrici. Z komentára k antidiskriminačnému zákonu taktiež vyplýva, že jedným z nárokov, ktorého sa možno domáhať ako nápravy protiprávneho stavu je žiadosť o doplatenie rozdielu v mzde, ktorá bola vyplácaná v neadekvátnej výške v dôsledku diskriminačného zaobchádzania. Jedná sa o objektívnu zodpovednosť za diskrimináciu, ktorá sa reálne uskutočnila vo vzťahu zamestnanec a zamestnávateľ bez ohľadu na to, že Národná rada Slovenskej republiky bola subjektom, ktorý prijal zákon, ktorý vyvolal takéto diskriminačné zaobchádzanie.

61. Žalovaný na pojednávaní uviedol, že je nesporné, že žalobkyňa svoj nárok odvodzuje od prijatia konkrétnej legislatívnej právnej úpravy, ktorú však "neprijalo" Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, ale prijala ju Národná rada Slovenskej republiky. Žalobkyňa sa domáha toho, aby jej bol vyplatený sporný príplatok, s ktorým sama tak vnútorne a hlboko nesúhlasí. V tomto prípade platí, že neústavnosť nikdy nemôže založiť ústavnosť, a z nepráva nikdy nemôže vzniknúť právo.

Spomínaný nález Ústavného súdu SR nemožno vykladať tak, že jeho uverejnením v Zbierke zákonov SR vznikol určitej skupine sudcov nárok na akési zavedenie príplatku, ktorý v minulosti poberali sudcovia Špeciálneho súdu. Žalovaný voči nároku žalobkyne na odstránenie protiprávneho stavu zaplatením sumy 285 500,- Eur alternatívne voči nároku na poskytnutie primeraného zadosťučinenia v sume 285 000,- Eur vzniesol námietku premlčania, nakoľko zákon č. 122/2005 Z. z. vstúpil do účinnosti dňa 15. 04. 2005, pričom žalobkyňa si uplatnila svoje nároky prostredníctvom žaloby podanej súdu dňa 25. 09. 2012, teda po uplynutí všeobecnej trojročnej premlčacej doby. Žalovaný netrval na svojom podaní zo dňa 21. 01. 2016, ktorým navrhol, aby súd uložil žalobkyni povinnosť zložiť preddavok na trovy konania. 62. Súd preskúmal tvrdenia žalobkyne a jej právneho zástupcu, v zmysle ktorých nárok na nápravu protiprávneho stavu doplatením mzdy v sume 285 500,- Eur a nárok na poskytnutie primeraného zadosťučinenia v sume 285 500,- Eur nepodlieha premlčaniu.

63. V prvom rade je potrebné uviesť, že ak žalobkyni vznikol nárok na doplatok mzdy, bolo zo strany žalobkyne náležité, aby sa so svojim nárokom obrátila priamo na predsedu Krajského súdu v Banskej Bystrici, ktorý má právomoc rozhodovať v platových veciach žalobkyne (§ 90 ods. 2 zák. č. 385/2000 Z. z.). Žalobkyňa však v danom prípade nepostupovala, ale využijúc hypotézu právnej normy, uvedenej v ust. § 9 ods. 2 požiadala súd, aby uložil Slovenskej republike, v mene ktorej koná jej ústredný orgán štátnej správy povinnosť napraviť protiprávny stav doplatením mzdy v sume 285 500,- Eur alternatívne, aby súd uložil povinnosť žalovanému poskytnúť žalobkyni primerané zadosťučinenie v sume 285 500,- Eur titulom majetkovej ujmy. V tejto súvislosti súd zistil konkurenciu právnej úpravy, obsiahnutej v zákone č. 385/2000 Z. z. (§ 90 ods. 2 - v platových veciach rozhoduje predseda súdu, na ktorom sudca vykonáva funkciu) a právnej úpravy, obsiahnutej v zák. č. 365/2004 Z. z. (§ 9 ods. 2 - náprava protiprávneho stavu napr. vo forme doplatenia mzdy).

64. Ak už súd naznačil, Ústava SR a ani statusový zákon o sudcoch a prísediacich nevyklúčujú možnosť, aby sa žalobkyňa ako sudkyňa v prípade diskriminačného postupu domáhala satisfakcie podľa § 9 ods. 2 ADZ aj vo forme nároku na nápravu protiprávneho stavu doplatením mzdy v určitej výške. Zákon č. 385/2000 Z. z. a zákon č. 365/2004 Z. z. sa v tomto smere nevyklúčujú. Za zmienku stojí napríklad ust. § 28 ods. 6 zák. č. 385/2000 Z. z., v zmysle ktorého výberové konanie sa uskutočňuje v súlade so zásadou rovnakého zaobchádzania.7); s tým, že v poznámke pod číslom 7) možno nájsť odkaz na zákon č. 365/2004 Z. z. o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých zákonov (antidiskriminačný zákon) v znení neskorších predpisov.

65. S poukazom na uvedený príklad možno dospieť k záveru, že zákon č. 385/2000 Z. z. a zákon č. 365/2004 Z. z. sa ex lege nevyklúčujú, ale naopak, v určitých oblastiach sa dopĺňajú a teda žalobkyni umožňujú, aby subsidiárne podľa § 9 ods. 2 ADZ požiadala súd o preskúmanie nároku na nápravu protiprávneho stavu doplatením mzdy v určitej výške. Je však potrebné mať na zreteli, že ani v konaní podľa § 9 ods. 2 ADZ nemôže súd obchádzať statusový zákon č. 385/2000 Z. z., ktorý je vo vzťahu k ADZ lex specialis. To znamená, že ak statusový zákon neobsahuje vlastnú právnu úpravu pokiaľ ide o dodržiavanie zásad rovnakého zaobchádzania, možno na osobitný vzťah medzi sudcom a štátom, resp. subjektom, ktorý porušil zásadu na rovnaké zaobchádzanie aplikovať zák. č. 365/2004 Z. z.

66. Ak žalobkyňa v danom prípade nepožiadala predsedu Krajského súdu v Banskej Bystrici, aby preskúmal nárok žalobkyne na doplatenie mzdy v nadväznosti na právnu úpravu, prijatú v roku 2005, súd sa musel v rámci antidiskriminačného konania vysporiadať s otázkami, aký charakter majú nároky žalobkyne, ktoré odvodzuje od ust. § 9 ods. 2 ADZ, a či sa jedná o osobnostné práva žalobkyne, ktoré sa nepremlčujú alebo sa jedná o majetkové práva žalobkyne, ktoré podliehajú všeobecnej trojročnej premlčacej dobe.

67. Súd pri zodpovedaní na tieto otázky vychádzal nielen z ust. ADZ, ale predovšetkým z ust. zákona č. 385/2000 Z. z., najmä z ust. § 150 ods. 1, v zmysle ktorého sa na osobitný vzťah štátu a sudcu primerane použijú ustanovenia Zákonníka práce v znení neskorších predpisov, ak zákon č. 385/2000 Z. z. neustanovuje inak.

68. Podľa § 1 ods. 1 Zákonníka práce, tento zákon upravuje individuálne pracovnoprávne vzťahy v súvislosti s výkonom závislej práce fyzických osôb pre právnické osoby alebo fyzické osoby a kolektívne pracovnoprávne vzťahy.

69. Podľa § 1 ods. 4 Zákonníka práce, ak tento zákon v prvej časti neustanovuje inak, vzťahujú sa na právne vzťahy podľa odseku 1 všeobecné ustanovenia Občianskeho zákonníka.

70. Podľa § 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka, právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110). Na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

71. Podľa § 100 ods. 2 Občianskeho zákonníka, premlčujú sa všetky majetkové práva s výnimkou vlastníckeho práva. Tým nie je dotknuté ustanovenie § 105. Záložné práva sa nepremičujú skôr, než zabezpečená pohľadávka.

72. Podľa § 100 ods. 3 Občianskeho zákonníka, nepremičujú sa takisto práva z vkladov na vkladných knižkách alebo na iných formách vkladov a bežných účtoch, pokiaľ vkladový vzťah trvá.

73. Podľa § 101 ods. 3 Občianskeho zákonníka, pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

74. Podľa § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka, fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jeho osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby mu bolo dané primerané zadosťučinenie.

75. Podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka, pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jeho vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

76. Podľa § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka, výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

77. Podľa § 15 Občianskeho zákonníka, po smrti fyzickej osoby patrí uplatňovať právo na ochranu jeho osobnosti manželovi a deťom, a ak ich niet, jeho rodičom.

78. Podľa § 16 Občianskeho zákonníka, kto neoprávneným zásahom do práva na ochranu osobnosti spôsobí škodu, zodpovedá za ňu podľa ustanovení tohto zákona o zodpovednosti za škodu (§ 420 a nasl. Občianskeho zákonníka).

79. V Slovenskej republike možno hovoriť o dvoch právne záväzných predpisoch, ktoré predstavujú ústavný základ ochrany osobnosti fyzickej osoby. Deklarujú práva osobnosti ako nedotknuteľné a univerzálne. Jedná sa o Ústavný zákon č. 23/1991 Zb., ktorým bola uvedená Listina základných práv a slobôd. Na tento ústavný zákon Federálneho zhromaždenia Českej a Slovenskej republiky nadväzuje Ústava Slovenskej republiky č. 460/1992 Zb. v znení ústavných zákonov.

80. V zmysle ochrany osobnosti fyzickej osoby je významný článok 12 ods. 1 druhej vety Ústavy Slovenskej republiky, podľa ktorého základné práva a slobody sú neodňateľné, nescudziteľné, nepremičateľné a nezrušiteľné.

81. V nadväznosti na analogickú právnu úpravu, obsiahnutú v ust. § 13 Občianskeho zákonníka dospel súd k záveru, že v prípade porušeného zásady na rovnaké zaobchádzanie z dôvodu iného postavenia sa jedná o zásah do osobnosti poškodenej osoby a teda právna úprava, obsiahnutá v ust. 9 ods. 1, ods. 2 a ods. 3 ADZ (právna ochrana a konanie vo veciach súvisiacich s porušením zásady rovnakého zaobchádzania) má charakter osobnostných práv, ktoré s poukazom na čl. 12 ods. 1 druhej vety Ústavy SR nepodliehajú premlčaniu.

82. Všeobecné osobnostné práva, resp. jednotlivé čiastkové osobnostné práva, sú na rozdiel od majetkových práv nepremičateľné a Občiansky zákonník neuvádza ani preklúziu týchto čiastkových osobnostných práv. Napriek tomu plynutie času nie je u čiastkových osobnostných práv bez významu a to z dôvodu presadenia jednotlivých nárokov, ktoré z týchto práv vyplývajú. Konkrétnym príkladom môže byť nárok na upustenie od neoprávneného zásahu, ktorý by nemohol byť úspešne uplatnený na súde, ak v dôsledku plynutia času nebezpečenstvo budúceho porušenia práva, resp. jeho opakovania už odpadlo. Podobne nárok na odstránenie následkov, alebo primerané morálne zadosťučinenie, ktoré by v prípade dlhšieho časového odstupu od zásahu do osobnostných práv stratilo svoje opodstatnenie.

83. Ak sa však jedná o nárok na peňažné zadosťučinenie, právna teória, ale aj súdna prax zaujímajú v tomto prípade rovnaké stanovisko. Nárok na peňažné zadosťučinenie podlieha premlčaniu a to v trojročnej premlčacej dobe. Táto doba začína plynúť odo dňa, kedy mohol byť tento nárok prvýkrát uplatnený. Pri zásahu do osobnosti fyzickej osoby môže vzniknúť majetková ujma - škoda, potom je náhrada tejto škody čisto majetkovej povahy - a podlieha premlčaniu (KNAP, K., 1996, Ochrana osobnosti podľa občianskeho práva, 3.vydání. Praha: Linde, 1996, s. 162 - 163). Premlčaniu teda podlieha len majetkové právo, osobné a osobnostné práva sú z premlčania vylúčené. Ak ale z týchto osobných práv vyplývajú práva majetkové, tieto premlčaniu podliehajú. Premlčaniu tiež podlieha právo na peňažnú náhradu nemajetkovej ujmy (VOJČÍK, P. A KOL., 2012, Občianske právo hmotné. Plzeň: Čeněk, 2012, s. 187).

84. Súd v tejto súvislosti zistil, že žalobkyňa sa nedomáhala náhrady nemajetkovej ujmy v zmysle § 9 ods. 3 ADZ. Žalobkyňa výslovne uviedla, že sa domáha odstránenia alebo nápravy protiprávneho stavu v oblasti odmeňovania vo forme doplatenia mzdy v sume 285 500,- Eur alternatívne sa domáhala poskytnutia primeraného zadosťučinenia vo forme zaplatenia sumy 285 500,- Eur titulom majetkovej ujmy a to s poukazom na ust. § 9 ods. 2 ADZ.

85. Súd v nadväznosti na právnu kvalifikáciu nárokov žalobkyne uviedol, že civilné sporové konanie je ovládané zásadou iura novit curia (práva pozná súd). Sporové strany nie sú povinné uplatnený nárok, ani obranu proti nemu právne kvalifikovať, pretože právna kvalifikácia veci je vecou súdu. Musia ale uviesť rozhodné skutočnosti, ktoré umožnia súdu, aby uplatnený nárok alebo obranu proti nemu právne kvalifikoval. Súd tak skúma, či tvrdené skutočnosti možno podriaďiť pod hypotézu niektorej právnej normy tak, aby z dispozície tejto právnej normy bolo možné vyvodiť plnenie, prípadne určiť, či tu žalobcom požadovaný právny vzťah alebo právo je alebo nie je alebo potvrdiť také skutočnosti, ktoré bránia tomu, aby bolo žalobe vyhovené. Ak sporová strana uvedie rozhodujúce skutočnosti, z ktorých vyvodzuje ním tvrdený nárok alebo obranu proti nemu, ale s týmito skutočnosťami spája nesprávne právne následky, nie je súd viazaný právnym názorom procesnej strany a je povinný posúdiť vec podľa tých právnych noriem, ktoré na tvrdený a súdom zistený skutkový stav dopadajú (obdobne uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Cdo/196/2009, zo dňa 22. 09. 2010).

86. Súd sa stotožnil s tvrdením žalobkyne a jej právneho zástupcu, podľa ktorého osobnostné práva nepodliehajú premlčaniu. Avšak v rámci jednotlivých osobnostných práv je potrebné rozlišovať, či žalobkyňa žiadala právo na morálne plnenie (napr. vo forme ospravedlnenia), alebo vo forme peňažného plnenia (napr. vo forme doplatenia mzdy). Ak žalobkyňa žiadala v rámci práva na nápravu protiprávneho stavu (ktoré je osobnostným právom) poskytnutie peňažného plnenia v sume 285 500,- Eur, titulom doplatenia mzdy, súd vyhodnotil nárok na peňažné plnenie obsiahnuté v osobnostnom práve ako majetkové právo, ktoré podlieha všeobecnej trojročnej premlčacej dobe (§ 100 ods. 1, ods. 2 v spojení s § 101 OZ).

87. Ak si žalobkyňa uplatnila nárok na poskytnutie primeraného zadosťučinenia v sume 285 500,- Eur titulom majetkovej ujmy, súd vyhodnotil uvedený nárok ako nárok na peňažné plnenie obsiahnuté v osobnostnom práve. Súd súhlasil s tvrdením žalobkyne, že nárok na poskytnutie primeraného zadosťučinenia (napr. vo forme ospravedlnenia) nepodlieha premlčaniu. Pokiaľ si však žalobkyňa v rámci osobnostného práva uplatnila majetkový nárok vo forme peňažného plnenia, takéto čiastkové majetkové právo podlieha všeobecnej trojročnej premlčacej dobe (§ 100 ods. 1, ods. 2 v spojení s § 101 OZ).

88. Právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, ako jeden z relatívne samostatných prostriedkov ochrany osobnosti fyzickej osoby, je právom majetkovej povahy, ktoré sa premlčuje. Toto právo, hoci je jedným z prostriedkov zabezpečenia ochrany osobných (osobnostných) práv, ktoré režimu premlčania nepodliehajú, sa svojou povahou zreteľne odlišuje od týchto osobných (osobnostných) práv (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Cdo/265/2009 zo dňa 17. 02. 2011). Je pravdou, že Najvyšší súd Slovenskej republiky sa v uvedenom uznesení vyjadril k otázke premlčania nároku na nemajetkovú ujmu, uplatneného v rámci osobnostného práva, avšak podľa názoru súdu, je tento právny názor aplikovateľný aj na posúdenie premlčania nároku na doplatenie mzdy a nároku na majetkovú ujmu, ktoré žalobkyňa uplatnila v rámci osobnostných práv.

Za zmienku taktiež stojí uviesť, že posudzovanie materiálnej ujmy (škody) v rámci osobnostných práv podľa Občianskeho zákonníka podlieha ustanoveniam podľa zodpovednosti za škodu (§ 16 OZ). Zákonodarca tak striktno oddeľuje posudzovanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch (§ 13 ods. 2 OZ) a majetkovej ujmy (škody) v peniazoch (§ 16 OZ). Zákon č. 365/2004 Z. z. taktiež v ust. § 9 ods. 4 uvádza, že právo na náhradu škody alebo právo na inú náhradu podľa osobitných predpisov¹²⁾ nie je týmto zákonom dotknuté. Posudzovanie nároku na náhradu škody spôsobenej v osobitnom vzťahu medzi sudcom a štátom však podlieha režimu zákona č. 385/2000 Z. z. (§ 106 ods. 1).

89. Začiatok plynutia všeobecnej trojročnej premlčacej doby náhrady za doplatok na mzde a náhrady za materiálnu ujmu, uplatnených v rámci osobnostných práv, je podľa § 101 Občianskeho zákonníka viazaný na okamih, kedy došlo k neoprávnenému zásahu objektívne spôsobilého porušiť alebo ohroziť osobnostné práva fyzickej osoby. Premlčacia doba začína plynúť dňom nasledujúcim po dni, kedy došlo k neoprávnenému zásahu do osobnostných práv.

90. Súd v súvislosti so vznesením námietky premlčania zo strany žalovaného zistil, že premlčacia doba pre uplatnenie nároku na nápravu protiprávneho stavu doplatením mzdy v sume 285 500,- Eur a nároku na primerané zadosťučinenie v sume 285 500,- Eur titulom majetkovej ujmy začalo v prípade žalobkyne plynúť dňa 16. 04. 2005 (t.j. dňom, ktorý nasledoval po dni, kedy vstúpil do účinnosti zákon č. 122/2005 Z. z., ktorý bol spôsobilý privodiť žalobkyňu ujmu) s tým, že koniec doby na uplatnenie majetkových práv v rámci osobnostných práv v súvislosti s prijatím sporného zákona bol ohraničený dňom 16. 04. 2008. Ak teda žalobkyňa podala žalobu na súd dňa 29. 05. 2012, podala ju po uplynutí všeobecnej trojročnej premlčacej doby.

91. Vychádzajúc zo zistených skutočností, súd námietke premlčania, uplatnenej žalovaným v plnom rozsahu vyhovel a žalobu v časti nároku na nápravu protiprávneho stavu poskytnutím doplatku na mzde

v sume 285 500,- Eur a v časti nároku na poskytnutie primeraného zadosťučinenia v sume 285 500,- Eur titulom majetkovej ujmy, v celom rozsahu zamietol.

92. Žalovaný, označený ako Slovenská republika, v mene ktorej koná Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky taktiež namietal nedostatok pasívnej vecnej legitímácie, nakoľko podľa jeho názoru, prípadný zásah do osobnosti žalobkyne mala spôsobiť Národná rada Slovenskej republiky, ktorá prijala zákon č. 122/2005 Z. z.

93. Podľa čl. 72 Ústavy SR, Národná rada Slovenskej republiky je jediným ústavodárnym a zákonodárnym orgánom Slovenskej republiky.

94. Podľa čl. 86 písm. a) Ústavy SR, do pôsobnosti Národnej rady Slovenskej republiky patrí najmä uznávať sa na ústave, ústavných a ostatných zákonoch a kontrolovať, ako sa dodržiavajú.

95. Podľa § 2 ods. 1 zák. č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky, Národná rada vykonáva pôsobnosť podľa Ústavy Slovenskej republiky²⁾ (ďalej len "ústava") v zákonodarnej a kontrolnej činnosti, v oblasti zahraničných vzťahov a v zriaďovaní vlastných a iných orgánov, ako aj v ďalších činnostiach, ak to ustanovuje zákon (§ 91 ods. 1).

96. Podľa čl. 123 Ústavy SR, ministerstvá a iné orgány štátnej správy na základe zákonov a v ich medziach môžu vydávať všeobecne záväzné právne predpisy, ak sú na to splnomocnené zákonom. Tieto všeobecne záväzné právne predpisy sa vyhlasujú spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

97. Podľa § 35 ods. 1 zákona č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy, ministerstvá a ostatné ústredné orgány štátnej správy sú právnické osoby.

98. Podľa § 21 Občianskeho zákonníka, pokiaľ je účastníkom občianskoprávných vzťahov štát, je právnickou osobou.

99. Podľa § 73 CSP, na konanie štátu pred súdom sa použijú ustanovenia osobitného predpisu o konaní za štát.

100. Z dôvodovej správy k návrhu zákona o Civilnom sporovom poriadku vyplýva, že konanie za štát upravuje napríklad zákon č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov.

101. Podľa § 4 ods. 1 písm. j) zák. č. 514/2003 Z. z., vo veci náhrady škody, ktorá bola spôsobená orgánom verejnej moci podľa § 3 ods. 1, koná v mene štátu Národná rada Slovenskej republiky, ak škoda vznikla v dôsledku nezákonného rozhodnutia ňou vydaného alebo ak škoda bola spôsobená jej nesprávnym úradným postupom.

102. Vecná legitímácia vyjadruje postavenie účastníka konania v hmotnoprávnom vzťahu (niekedy aj v procesnoprávnom vzťahu), ktoré v konečnom dôsledku vedie k úspechu alebo neúspechu v konaní. Účastník konania, ktorý je nositeľom hmotnoprávnej povinnosti (záväzku), má pasívnu legitímáciu. Vecná legitímácia sa na začiatku konania tvrdí. Súd žalobe vyhovie len vtedy, ak žalobca žaluje osobu, ktorá je nositeľom hmotnoprávnej povinnosti. Ak sa to v konaní nedokáže, súd žalobu zamietne so záverom o nedostatku pasívnej vecnej legitímácie žalovaného bez ohľadu na prípadné zistenie, že nositeľom pasívnej vecnej legitímácie je iný subjekt, ktorého ale žalobca za žalovaného neoznačil (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6 Cdo 214/2011 zo dňa 18. 01. 2012).

103. Z obsahu žaloby vyplýva, že žalobkyňa si v súvislosti s prijatím zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 122/2005 Z. z., uplatnila vo vzťahu k žalovanému, označenému ako Slovenská republika, v mene ktorej koná Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, nároky špecifikované v žalobnom návrhu.

104. Pokiaľ ide o existenciu hmotnoprávneho vzťahu medzi žalobkyňou (ako poškodeným) a štátom (ako subjektom, ktorý mal žalobkyňi spôsobiť ujmu), súd v tejto súvislosti zistil, že antidiskriminačný zákon a priori nevylučuje, aby žalovaným (a teda subjektom, ktorý nesie prípadnú zodpovednosť za diskriminačné konanie) bol štát. V takomto prípade je žalobca povinný uviesť štátny orgán, ktorý koná pred súdom za štát (§ 73 CSP).

105. Zo zisteného skutkového stavu vyplýva, že diskriminačného konania vo vzťahu k žalobkyňi sa dopustila Národná rada Slovenskej republiky a to tým spôsobom, že prijatím zákona č. 122/2005 Z. z. porušila zásadu zákazu diskriminácie z hľadiska právneho postavenia sudcov, a to pokiaľ ide o práva a povinnosti týkajúce sa výkonu sudcovskej funkcie (čl. 12 ods. 1 prvá veta ústavy, § 2 ods. 1 antidiskriminačného zákona), čo konštatoval aj Ústavný súd SR v náleze sp. zn. PL 17/2008.

106. Právny zástupca žalobkyne v tejto súvislosti uviedol, že diskriminácia sa neuskutočnila v priamej bezprostrednosti prijatia spornej právnej normy, ale jej vykonávaním zo strany subjektov, ktoré niesli zodpovednosť za vyplácanie mzdy žalobkyne.

107. Podľa názoru súdu, žalobkyňa v tomto konaní preukázala, že Národná rada Slovenskej republiky priznala v krátkom čase (v rozpätí 18 mesiacov) zvýšenie funkčného príplatku sudcov Špeciálneho súdu

z 2-násobku na 6-násobok. Zákonodarcom zvolený rozsah platového zvýhodnenia sudcov Špeciálneho súdu neboli dané žiadnymi mimoriadnymi skutočnosťami. Ústavný sud SR v náleze sp. zn. PL. 17/2008 niekoľkokrát uviedol, že konaním zákonodarcu došlo ku diskriminácii sudcov všeobecného súdu, keďže prijatím zákona č. 122/2005 Z. z. došlo k neodôvodnenému a veľmi výraznému rozdielnemu platovému ohodnoteniu medzi sudcami všeobecných súdov a sudcami Špeciálneho súdu, čo je v rozpore s princípmi štátu, ale najmä s princípom spravodlivosti. Za tento nezákonný a protiústavný stav zodpovedá podľa názoru žalobcu Slovenská republika, a to na základe antidiskriminačného zákona.

108. Ak žalobkyňa tvrdila, že štát v zastúpení Ministerstvom spravodlivosti SR zodpovedá za vykonávanie protiústavného zákona a za vyplácanie mzdy žalobkyne, súd v tejto súvislosti zistil, že takéto tvrdenie žalobkyne korešponduje s ust. § 65 ods. 5 zák. č. 385/2000 Z. z., v zmysle ktorého, za uspokojenie platových nárokov sudcu zodpovedá štát.

109. Uvedené tvrdenie žalobkyne korešponduje aj s ust. § 25 ods. 1 zák. č. 385/2000 Z. z., v zmysle ktorého vymenovaním za sudcu vzniká a zánikom funkcie sudcu zaniká osobitný vzťah sudcu k štátu, z ktorého vyplývajú práva a povinnosti sudcu a štátu upravené týmto zákonom. Za štát v týchto vzťahoch koná ústredný orgán štátnej správy súdov, ktorým je Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky.

110. Taktiež je pravdou, že v zmysle § 106 ods. 1 zák. č. 385/2000 Z. z., za škodu, ktorá vznikla sudcovi pri výkone funkcie alebo v súvislosti s ňou, zodpovedá štát.

111. Ak žalobkyňa pri podávaní žaloby v zmysle § 11 ADZ označila ako žalovaného Slovenskú republiku, v mene ktorej koná Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, pričom ak pri označení žalovaného vychádzala z ust. § 65 ods. 5, § 25 ods. 1 a § 106 ods. 1 zák. č. 385/2000 Z. z., nakoľko mala za to, že štát v zastúpení ministerstvom spravodlivosti zodpovedá za výkon právnej normy prijatej v roku 2005 a za vyplácanie mzdy žalobkyne, tak v tejto súvislosti treba poukázať aj na ust. § 106 ods. 2 zák. č. 385/2000 Z. z., v zmysle ktorého v prípade mzdových nárokov za štát nekoná Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, ale koná príslušná správa Krajského súdu v Banskej Bystrici.

112. Podľa § 114 ods. 1 zák. č. 385/2000 Z. z., o náhrade škody podľa tohto zákona rozhoduje v prvom stupni predseda súdu, na ktorom sudca vykonáva funkciu alebo na ktorom pred svojou smrťou svoju funkciu vykonával, ak nie je ustanovené inak. K spôsobu a rozsahu náhrady škody sa vyjadří sudcovská rada.

113. Podľa § 114 ods. 3 zák. č. 385/2000 Z. z., na konanie o náhrade škody sa vzťahujú všeobecné predpisy o správnom konaní.

114. Podľa § 114 ods. 4 zák. č. 385/2000 Z. z., proti rozhodnutiu o odvolaní (rozklade) má právo podať sudca žalobu o preskúmanie rozhodnutia do 30 dní odo dňa jeho doručenia.

115. V nadväznosti na citované ustanovenia súd uvádza, že ak sa žalobkyňa dovoľavala svojich mzdových nárokov cez ustanovenia zákona č. 365/2004 Z. z. (lex generalis), musela vedieť, že zákon č. 385/2000 Z. z. (lex specialis) a to najmä ust. § 114 ods. 1 a ods. 3 vylučujú, aby žalobkyňa označila ako žalovaného štát, v mene ktorého koná jeho ústredný orgán štátnej správy. Ak právny zástupca žalobkyne na pojednávaní dňa 15. 12. 2017 žiadal, aby súd pripustil vstup Krajského súdu v Banskej Bystrici ako žalovaného 2./, súd takýto návrh ako zmatečný zamietol, nakoľko Krajský súd v Banskej Bystrici zodpovedá za prípadnú škodu žalobkyne podľa ustanovení zákona č. 385/2000 Z. z. (§ 90 ods. 2, § 114 ods. 1). Na prípadné konanie o náhradu škody pokiaľ ide o doplatok na mzde žalobkyne vo vzťahu ku Krajskému súdu v Banskej Bystrici treba aplikovať zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (Správny poriadok) a to aj s prihliadnutím na ust. § 9 ods. 4 zákona č. 385/2004 Z. z. o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých zákonov (antidiskriminačný zákon).

116. Čiastočne pozitívne alebo negatívne rozhodnutie predsedu Krajského súdu v Banskej Bystrici by podliehalo súdnemu prieskumu v rámci správneho konania (§ 114 ods. 4 zák. č. 385/2000 Z. z.).

117. V zmysle § 90 ods. 2 zák. č. 385/2000 Z. z., v platových veciach rozhoduje predseda súdu, na ktorom sudca vykonáva funkciu.

118. V tejto súvislosti žalobkyňa ako poškodená bola povinná rešpektovať dve skutočnosti. Tou prvou skutočnosťou je to, že mala žalovať ten subjekt, ktorý zasiahol do práv a právom chránených záujmov žalobkyne prijatím protiústavnej normy.

119. Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky z pohľadu ust. § 25 ods. 1 zák. č. 385/2000 Z. z., ako ústredný orgán štátnej správy nemôže zodpovedať za porušenie zásady na rovnaké zaobchádzanie v oblasti odmeňovania žalobkyne, nakoľko ministerstvo spravodlivosti nie je ústavodarným a zákonodarným orgánom Slovenskej republiky (čl. 72 Ústavy SR). Ministerstvo spravodlivosti je iba jedným z viacerých medzičlánkov v rámci legislatívneho procesu, kde prostredníctvom vlády SR môže predkladať návrhy zákonov Národnej rade SR a teda Ministerstvo spravodlivosti SR nie je tou konečnou

inštanciou, ktorá v roku 2005 rozhodla o prijatí protiústavnej normy, aj keď mohla tento legislatívny proces spustiť.

120. Pokiaľ ide o Krajský súd v Banskej Bystrici, ako platiteľ mzdy poškodenej bol povinný rešpektovať aktuálny právny stav, ktorý v roku 2005 neukladal Krajskému súdu v Banskej Bystrici povinnosť vyplácať mzdu žalobkyni vo väčšom rozsahu ako to vyplývalo z príslušných právnych predpisov. Krajský súd v Banskej Bystrici sa nemohol dopustiť ako platiteľ mzdy porušenia zásady na rovnaké zaobchádzanie v oblasti odmeňovania žalobkyne. Diskriminačné zaobchádzanie v prípade žalobkyne nevyvolal Krajský súd v Banskej Bystrici tým, že by žalobkyni vyplácal inú mzdu aká žalobkyni prislúchala v zmysle zákona a jej platového dekrétu. Je potrebné mať na zreteli, že zásah do práva žalobkyne bol vyvolaný prijatím protiústavnej právnej normy, ktorú neprijal Krajský súd v Banskej Bystrici ako zamestnávateľ žalobkyne. K prijatiu protiústavnej právnej normy došlo v oblasti právneho vzťahu medzi žalobkyňou ako poškodenou a subjektom, ktorý zodpovedá za prijatie protiústavnej právnej normy. Tým subjektom však nie je Krajský súd v Banskej Bystrici, preto Krajskému súdu v Banskej Bystrici nevznikla povinnosť napraviť protiprávny stav doplatením rozdielu v mzde žalobkyne.

121. Pokiaľ ide o uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Cdo/173/2013 zo dňa 04. 02. 2015 (č. I. 70), súd v tomto konaní rešpektuje právny názor dovolacieho súdu, ktorý uviedol, že žalobkyňa sa nedomáhala náhrady nemajetkovej ujmy, ale doplatku mzdy, alternatívne primeraného zadosťučinenia podľa § 9 ods. 2 ADZ.

V nadväznosti na uvedené rozhodnutie je potrebné mať na zreteli, že dovolací súd sa nezaoberal otázkou subjektu, ktorý zodpovedá za škodu, ktorá vznikla na strane žalobkyne a taktiež sa nezaoberal otázkou, či si žalobkyňa uplatnila tento nárok v rámci plynutia premlčacej doby. Uznesenie Najvyššieho súdu SR sa netýkalo meritórneho posúdenia tejto veci, ale riešilo otázku, či uznesenie Okresného súdu Bratislava I č. k. 9Cpr/4/2012 - 27 zo dňa 13. 11. 2012, ktorým súd zastavil konanie z dôvodu nezaplatenia súdneho poplatku a ktoré bolo potvrdené uznesením Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 5CoPr/1/2013 zo dňa 19. 02. 2013, je v súlade so zákonom. Najvyšší súd SR sa teda zaoberal poplatkovou povinnosťou žalobkyne a nie skutočnosťou, či žalobkyňa si uplatnila nárok v súlade s antidiskriminačným zákonom ako takým a to aj s prihliadnutím na skutočnosť, pokiaľ ide o subjekt, ktorý zodpovedá za vznik škody na strane žalobkyne. Touto skutočnosťou sa zaoberal nálež Ústavného súdu SR, ktorý vyhlásil príslušnú právnu normu, ktorú považuje žalobkyňa za diskriminačnú, za protiústavnú. Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo 173/2013 si nekládlo za cieľ vyčerpávajúcim spôsobom sa vyjadriť ku skutkovému stavu veci a k jej právnomu vyhodnoteniu, ale iba k správnosti a zákonnosti uznesenia Okresného súdu Bratislava I č. k. 9Cpr/4/2012 - 27 zo dňa 13. 11. 2012.

122. Druhým momentom je to, že žalobkyňa bola povinná rešpektovať, že svoje práva môže uplatniť v zákonom ustanovenej premlčacej dobe, ktorá je v prípade uplatnenia čiastkových majetkových nárokov zahrnutých do osobnostných práv trojročná.

123. Prijatím zákona č. 122/2005 Z. z. došlo k porušeniu ust. 2 ods. 1 antidiskriminačného zákona (porušenie zákazu diskriminácie z dôvodu iného postavenia), avšak ako bolo vyššie uvedené, žalobkyňa si uplatnila nárok na nápravu protiprávneho stavu formou doplatenia mzdy a nárok na poskytnutie primeraného zadosťučinenia v sume 285 500,- Eur po uplynutí všeobecnej trojročnej premlčacej doby, pričom žalovaný vzniesol voči uvedeným nárokom námietku premlčania. Ak by však nedošlo k premlčaniu týchto nárokov, za prípadnú ujmu by niesol zodpovednosť ten subjekt, ktorý sa prijatím takejto právnej normy dopustil vo vzťahu k žalobkyni diskriminačného konania a teda nie štát ako taký.

124. Označenie štátu ako účastníka konania prichádza do úvahy najmä v prípade existencie súkromnoprávných vzťahov (§ 21 Občianskeho zákonníka), alebo v prípade verejnoprávných vzťahov (§ 3 zák. č. 514/2003 Z. z.).

125. V prípade prijatia zákona č. 122/2005 Z. z. nemožno hovoriť o existencii súkromnoprávneho vzťahu medzi žalobkyňou a štátom, nakoľko legislatívny proces patrí do oblasti verejného práva. Keďže žalobkyňa sa nedomáhala satisfakcie podľa zákona č. 514/2003 Z. z., nebolo na mieste, aby žalobkyňa v prípade antidiskriminačnej žaloby ako žalovaného označila štát, v mene ktorého koná Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky.

Zo strany žalobkyne bolo náležité, aby žalobu podala voči subjektu, ktorý porušil zásadu na rovnaké zaobchádzanie v oblasti odmeňovania a ktorý disponuje právnou subjektivitou. Zo zisteného skutkového stavu vyplýva, že tým subjektom je Národná rada Slovenskej republiky.

126. Slovenská republika v zastúpení Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky nezodpovedá za porušenie zásady na rovnaké zaobchádzanie v oblasti odmeňovania žalobkyne v roku 2005.

127. Je potrebné mať na zreteli, že Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky sa iba podieľa na správe súdov tým spôsobom, že v oblasti finančnej riadi tvorbu rozpočtu súdov /§ 71 písm. b) bod 1. zák. č. 757/2004 Z. z./ Ani z nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. PL. 17/2008 výslovne

nevyplýva, že by sa Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky malo dopustiť diskriminačného konania v súvislosti s prijatím zákona č. 122/2005 Z. z. Je síce pravdou, že štát zabezpečuje nezávislosť sudcov aj ich hmotným zabezpečením (§ 4 ods. 2 zák. č. 385/2000 Z. z.) a zodpovedá za uspokojenie platových nárokov sudcu (§ 65 ods. 5 zák. č. 385/2000 Z. z.), avšak predmetom žaloby nebol nárok na náhradu škody z titulu nevyplatenia platu, ktorý mal žalobcovi prislúchať v zmysle ust. § 65 a nasl. zák. č. 385/2000 Z. z., ale posúdenie, či z dôvodu diskriminačného konania Národnej rady Slovenskej republiky vznikla žalobkyni ujma, a ak áno, v akej výške.

128. Z dôvodu oneskoreného uplatnenia čiastkových majetkových práv žalobkyne v rámci jej osobnostných práv a z dôvodu nedostatku pasívnej vecnej legitímácie na strane žalovaného súd žalobný návrh v celom rozsahu zamietol.

129. Vzhľadom na to, že žalovaný netrval na svojom podaní zo dňa 21. 01. 2016, ktorým navrhol, aby súd uložil žalobkyni povinnosť zložiť preddavok na trovy konania, súd predmetný návrh žalovaného zamietol.

130. Obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy nie je záruka, že rozhodnutie súdu bude spĺňať očakávania a predstavy účastníka konania. Podstatou je, aby postup súdu bol v súlade so zákonom, aby bol ústavne akceptovateľný a aby jeho rozhodnutie bolo možné kvalifikovať ako zákonné, preskúmateľné a bez znakov arbitrárnosti. V opačnom prípade nemá ústavný súd dôvod zasahovať do postupu a rozhodnutí súdov, a tak vyslovovať porušenie základných práv (obdobne napr. I. ÚS 50/04, III. ÚS 162/05).

131. Z ust. § 185 ods. 1 Civilného sporového poriadku vyplýva, že súd rozhodne, ktoré z navrhnutých dôkazov vykoná. Pritom je viazaný najmä tým, že nevykonanie dôkazov súvisí s tým, že nemajú význam (najmä podstatný) pre vec samú, príp. že už doposiaľ vykonané dôkazy umožňujú náležité zistenie skutkového stavu. Nevykonanie dôkazov navrhnutých stranou nie je postupom, ktorým súd odníma procesnej strane možnosť konať pred súdom (pozri uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 26. marca 1992 sp. zn. 4 Cdo 6/1992, uverejnené v Zbierke rozhodnutí a stanovísk Slovenskej republiky, ročník 1993, zošit č. 3 - 4, str. 127, pod por. č. 37/1993).

132. Z hľadiska časovej hospodárnosti, súd v rámci písomného vyhotovenia rozsudku neuviedol ďalšie písomné a ústne vyjadrenia strán, ktoré tvoria obsah súdneho spisu, nakoľko ich uvedenie a právne vyhodnotenie by bolo vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti nadbytočné, neefektívne a v rámci odôvodnenia tohto rozsudku aj nepodstatné. Nie je úlohou súdu v odôvodnení uviesť všetky dôkazné prostriedky, ktoré boli v súdnom spore vykonané, ale iba tie, ktoré sú najpodstatnejšie, z ktorých súd vychádzal pri rozhodovaní o opodstatnenosti žaloby a to tak, aby odôvodnenie súdu bolo presvedčivé a preskúmateľné (§ 220 ods. 2 CSP).

133. Vzhľadom na to, že žalovaný bol v celom rozsahu úspešný, vznikol mu nárok na priznanie náhrady trov konania voči neúspešnej žalobkyni. Nakoľko si žalovaný náhradu trov konania neuplatnil, súd mu nárok na náhradu trov konania nepriznal.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia, Krajskému súdu v Bratislave, podaním na tunajšom súde, písomne v dvoch vyhotoveniach /§ 362 ods. 1 CSP/. Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané /§ 359 CSP/. V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) /§ 363 CSP/. Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania /§ 364 CSP/.

Podľa § 365 ods. 1 CSP, odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej /§ 365 ods. 2 CSP/. Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania /§ 365 ods. 3 CSP/.
V Bratislave dňa 15. decembra 2017